

Forslag til nationale kulturmiljøer

Nr.	Bynavn <i>[Evt. med et skitse-mæssigt forslag til bymiljøets afgrænsning, f.eks. den middelalderlige bykerne i byen Xx]</i>	Kort begrundelse <i>[En kort begrundelse på max 200 ord, der forklarer, hvorfor dette bymiljø er særligt værdifuldt. Gerne et par ord om, hvilke fortællinger bymiljøet rummer f.eks. om handelsforbindelser over havet, et militært knudepunkt eller opland til et kongeligt slot. Fortæl også gerne, hvordan byen udmærker sig fysisk, f.eks. i form af et velbevaret gadenet, historiske bygninger eller andre elementer, der vidner om byens historie og udvikling fra middelalderen frem til midten af 1800-tallet.]</i>
1	Helsingør historiske bykerne (omkranset af I L Tvedes vej, Allegade, Jernbanegade og Trækbanen).	<p>Bortset fra Ribe findes der ikke en by i Danmark med så mange bevaringsværdige bygninger som Helsingørs historiske bykerne. Sundtolden og Hamlets slot Kronborg gjorde i århundreder byen kendt verden over. I dag står den historiske bykerne sammen med Kronborg, som et monument for et vigtigt kapitel af danmarkshistorien.</p> <p>Med få variationer følger byens gader og stræder det samme forløb som for snart 600 år siden, da byen fik sine købstadsprivilegier. De små stræders bredde er dikteret af husene, som har stået på samme matrikler siden 1600-tallet, hvilket giver et interessant indblik i renæssancens bystruktur. Byen rummer jævne byhuse, købmandshuse og imponante palæer samt Skt Olai Domkirke med rødder til 1200-tallet og Karmeliterklosteret fra begyndelsen af 1500-tallet.</p> <p>På grund af Sundtolden og Kronborg kom folk til byen fra nær og fjern, hvilket satte sit tydelige præg på den byggede kulturarv, da udenlandske bygmestre inspirerede byens udtryk. Her er flamske typehuse fra 1500-tallet, britiske lykkebringende relieffer fra 1600-tallet og fornemme eksempler på borgerlig dansk barok og rokoko. Få andre steder i Danmark, hvis overhovedet nogle, kan man se et så imponerende udsnit af dansk arkitekturhistorie på så lille et område, som man kan i Helsingør.</p>
2	Dragør gamle by og havn – skipperby afgrænset som nomineringsområdet i tentativlisten til UNESCO, dvs. især basis af den bevarende lokalplan 25 for Dragør gamle bydel samt historiske kort over havnen i 1800-tallet (se vedhæftede kort).	<p>Dannelsen af en by ved Dragør starter med det store sildemarked ved Øresund i middelalderen. Kongen havde mistet indtægt fra Skånemarkedet i Skånør-Falsterbo, som var kommet i svensk besiddelse. I 1342 gav han derfor nogle hansestæder privilegier til at drive marked på dansk grund ved Dragør.</p> <p>I dag fremstår Dragør gamle by som en velbevaret købstadslignende by fra de store sejlskibes epoke i 1700- og 1800-tallet. Byen er helt usædvanlig regelret i forhold til andre middelalderlige købstadskerner. Det skyldes en byplan, som afspejler middelaldermarkedets stramme organisering af tusindvis af mennesker. De nuværende gader, stræder og pladser bygger videre på middelalderens retlinede struktur.</p> <p>Bebyggelsen følger også strukturen og består af rækker af længehuse, der er sammenbyggede i karréer med en overvejende øst-vestlig orientering. Husene er opført med en enkel og homogen arkitektur, der samtidig rummer stor variation med typiske detaljer. Gadenettet er intakt med brostensbelægning fra 1800-tallet.</p> <p>Dragør gamle havn er udbygget fra det sted, hvor hollandske bønder fra nabolandsbyen, Store Magleby i 1600-tallet anlagde en havn. Havnen blev siden ombygget og udvidet flere gange, men strukturen af havnemoler i</p>

		1800-tallet er bevaret. Samtidig har den gamle havn bevaret alle de oprindelige maritime bygninger og er blevet holdt fri for nybyggeri.
3	Slangerup middelalderlige bykerne afgrænset af Strandstræde, Svaldergade, Klosterstræde, Kirketorvet, Brobækgade, Kongensgade og Kannikestræde.	<p>Slangerup var købstad fra 1200-tallet til 1809.</p> <p>Slangerups historie kan aflæses i byens gadestruktur. I området omkring kirken er der et stort set intakt gadeforløb med veje, der krydser igennem byen fra vigtige handelsbyer; Slangerup lå på den middelalderlige handelsrute mellem Roskilde og Helsingør.</p> <p>Vejene med de krumme forløb er vokset ud af terrænet og bidrager til områdets oplevelsesværdi.</p> <p>Den matrikulære struktur er et andet element, der har overlevet, og som er unikt for Slangerup. Bygningerne er originale i forhold til den gamle gadestruktur.</p> <p>Slangerup Kirke er påbegyndt omkring år 1100, men er erstattet af en større kirke i 1586-88. Bykernens forholdsvis lave bygninger sikrer, at renæssancekirken kan ses på lang afstand i det omgivende landskab.</p> <p>Byens øvrige huse er yngre, da meget er gået tabt i flere brande. Det var også medvirkende til, at byen ikke kunne opretholde sine købstadsprivilegier.</p> <p>Til kirken blev der i 1100-tallet knyttet et kloster, der er kendt fra arkæologiske undersøgelser. Det blev revet ned i slutningen af 1500-tallet, og byggematerialet blev brugt i opførelsen af Frederiksborg Slot.</p> <p>Slangerup indstilles, da den repræsenterer de mere glemte købstæder, hvor den gamle by stadig afspejles tydeligt i den nuværende gadestruktur.</p>
4	Svaneke bymidte, afgrænset af Storegade, Vestergade og Sander Dichsgade.	<p>Byens historiske miljø er bevaret via en aktiv indsats fra borgere og myndigheder med bevidste valg om at ændringer skal indgå i en samlet helhed. Dermed opleves det at størstedelen af bebyggelsen fra 1700- og 1800-årene er bevaret.</p> <p>Bymidten har mange smukke og historiske detaljer. Særlig de bevarede, store købmandsgårde som trækker tråde til byens historie som søfartsby og om handelsforbindelser ud i verden, som blev styrket med havnens anlæggelse i starten af 1800-tallet. Tidligere lå der en lille naturhavn.</p> <p>Gadenettet, som i grundtræk stemmer overens med de første kendte kort (c. 1680) er stadig bevaret, hvor de centrale veje er rettet mod havnen og dens aktiviteter.</p>
5		
6		
7		
8		
9		

10		
11		
12		
13		
14		
15		